

jim je resnica ali kar lehko verneže za nos vodijo, to ni prav jasno!

**Vnanje države.** Sv. oče Leon XIII. so okolo sebe zbrali svoje kardinale ter prvokrat v slovesnem nagovoru branili čast in pravice rimskih papežev zoper napade freimaurerjev, to pa belgijskih. Ti so pri volitvah za 12 glasov zmagali in delajo na vse kriplje, kako bi tamošnje katoličane razkristijanili. Freimaurerski ministri so krščanski nauk iz vseh šol odpravili, papeževega nuncijskega poslanika iztirali, belgijskega pri papeži nastavljenega pa pozvali nazaj, ker ta niso hoteli pa tudi ne mogli vrlih belgijskih škofov karati, ker se freimaurerjem hrabro ustavljajo. Papež so freimaurerje obsodili, škofove belgijske in vernike pohvalili. — Bismark je za toliko od kulturne borbe odjenjal, da smejo provizorji brez kazni meševati, krstiti in spovedovati. Nemčijo tarejo zaporedne nesreče, nalivi in slaba letina; samo rži bodo morali od inod kupiti za 30 milijonov centov. Jako iznenadilo je pa svet, da Bismark tiho dene, ko se Francozi repenčijo in zopet s sabljo rožljajo in zanašajo se na 1.700.000 vojakov čedalje bolj trdno govorijo o vojski zoper Nemčijo. Pred nekoliko leti bi bil Bismark kar kresnol po Francozih, a sedaj molči; to je pomenljivo! — Ruski car je vrliga Melikova imenoval za ministra notranjih zadev nadejajoč se, da bo tukaj tudi tako srečno delal, kakor je nihiliste pomiril. — Italijanom se slaba godi, 160.000 delavcev in kmetov je se lani izselilo v Ameriko, pa tudi v Afriko, posebno v Tunis. Ali semkaj silijo tudi Francozi in je zaradi stavljenja železnice prišlo do razpora; vendar tokrat so se Italijani in Francozi še mirno pogodili. — V Irlandiji izsesavajo angleški grajščaki neusmiljeno uboge Irce, delavce in najemnike. Narod je razljuten in bati je se krvave ustaje zoper Angleže. Še hujše godi se Angležem v Afganistanu. V nekem sukobu pred Kandaharom jim je palo 8 oficirjev in mnogo vojakov. — Rumuni bližajo se Avstriji in rumunski knez Karol dobil je podeljen 6. peš-regiment. Srbi pa so odbili kupčijsko poganjanje z Avstrijo, ob enem iščejo zveze z Bolgari, Črnogorci in Grki. — Bolgari dobili so iz Rusije 44 kanonov, 18.000 pušek in 6000 revolverjev; Grki upajo do konca septembra zbrati 60.000 vojakov; Črnogorcem pa baje hoče sultan iz dobra predati Dulcin. Bodemo videli!

## Za poduk in kratek čas.

Sv. Bolfank v ljutomerskih goricah.

(Spisal Matjaž Flegarič.)

IV. Za kurata Pirkerja je meseca septembra l. 1832 umrla Ana Bračko, bivša gospodinja nekdanjega kurata Andraža Kralja in on dobivši omenjena posestva v svojo last, je leži izhajal nego prejšnji kuratje. Nekaj let potem je dobil tudi v

svojo last mlin z gozdom in 2 njivama. Ta mlin dal je l. 1813 narediti neki Vrabelj, ki je svojo oporoko tako dal napraviti, da po smrti njegove gospodinje vse te reči dobi kurat pri sv. Bolfanku. Sedaj bilo je lažje gospodariti, ker mlin, ki še je takrat imel tri tečaje, je mnogo prinašal; sedaj je to na robe; ker mlin ima samo dva tečaja in še za nju nikoli dovolj vode. Vodransko dolino nekako vidno voda zapušča; za kakih 50 let se tu ne bo več mlelo! Tudi Pirker ni zaostal za svojimi predniki, temveč si je naredil stalen spominek; na njegovo prizadevanje dalo je l. 1840 oskrbnitvo studenec, ki je na tako visokem hribu zelo potreben, narediti; pri delu so pridni farani brezplačno pomagali; veliko so tudi za to svrhu storile Braneška, Ormoška, Muretinska, Velikoneljska gospodstva, katere so imele v tem kraju svoje podložnike itd. Studenec je kakih 30 metrov globok, ima vedno dovolj zdrave vode. Nekoliko let pozneje dala se je l. 1830. narejena šola podreti in na istem mestu nova sezidati, ki še sedaj stoji. L. 1850. dobila je cerkev nov lep križev pot, katerega je 27. oktobra istega leta č. o. Brunon Jesih blagoslovil. Kar si je Ignacij Pirker kot strastni čestitelj glasbe najbolje prizadeval v cerkev spraviti, to so bile orglje. Stare orglje, o katerih se ne vé, kedaj so bile narejene, ker niso imele letnega napisa, bile so vže skoro vse razklopotane in celo male s šestimi registri, ali piščalke bile so lepoglasne in dobro ubrane. L. 1853 dobili smo tedaj nove z osmimi registri, ali žali Bog piščalke so vsaj iz početka jako šumele in vse se ni dobro skladalo. Te orglje naredil je orgljar Jožef Salb iz Maribora. Da orglje niso bile v pravem redu je gospoda kurata silno peklo. Ni si dal miru, dokler ni našel drugega mojstra, in ta je bil Ignacij Peter iz Varaždina, ki je orglje popravil in jim dodal še 5 registrov. Vsakoletno popravljanje in ubiranje teh orgelj je Pirkerja mnogo stalo. Časih je ljudem tožil, da mu orgljar mnogo vina izpije, a ta je poznal dobro slabosti onega in jakost sladkega Ciganjščaka. Orglje so se res več let prenarejale in popravljale, ali sedaj pa tudi smemo ponosno reči, da v tako mali cerkvi, kakoršna je naša, ni daleč okrog enakih orgelj, a ko nebi bilo Pirkerja, morali bi še poslušati stare orglje, katere še so, kakor sedaj g. Mikel, učitelj v pokoji, ki take stvari gotovo pozna, trdi, dobre, ali vendar ni sedanjim ednake bile. L. 1854 bil je en zvon prelit. Tudi za prižnico in altarje se je blagodušni pastir trudil, da bi se eno in drugo ponovilo, vendar okoliščine tega niso dopustile. Iz navedenega vidi se da je Ignacij Pirker za olepšanje božje hiše mnogo požrtvovalnega storil; polnim pravom dale so se tedaj na križ, kateri kaže, kder njegova zemeljska lupina počiva, zapisati besede: „Za božjo slavo vnet pastir — Za svoje ovce ste skrbeli — Zato pa Bog nebeski mir — Vam za zemeljski trud podéli!“

Za njim je tukaj služil kot provizor preko

pol leta č. o. Ivan Aleksander Simonič. Dne 30. majnika l. 1871 prišel je pa k nam za kurata sedanji župnik č. g. Ivan Trampuš; rodil se je 22. junija l. 1823. pri sv. Rupertu v Slovenskih goricah, v mešnika bil je posvečen 25. julija 1847. Tudi jega je, kakor nekdanj Andraža Kralja, zanesla osoda v službovanje na skrajno mejo sedanje Lavantinske škofije, v kraj, kder ni slišati v zelenih goricah domače pesni, v kraj, kder žali Bog čistemu slovenskemu duhu nasprotna sapa brije! Ali tudi jemu, kakor tudi jegovemu blagemu predsedniku, posrečilo se je, da je zamogel dati slovo kraju, kder neprijazna sila pritiska, in priti na mesto, kder jemu enaka srca bijejo. Značaja tega dobrodušnega gospoda ne bom opisoval; to naj stori po njegovi smrti spretneje takega dela dostojno pero! Ali zaslug, katere si je v kratkem časi jegovega tukajšnjega službovanja za olepšanje naše cerkve pridobil, ne morem zamolčati!

Marsikateri delavec prišedši prvokrat v ta kraj na delo v sila vročem znoji kopaje gorico ogledal se je na cerkveni stolp hoteč na njem zagledati znamenje, ki bi mu kazalo srečni trenotek, v katerem bi priti imelo kaj mokrega v njegovo vže celo posušeno grlo, ali tega veselega znamenja na cerkvenem stolpu ni zagledal, ker v njem še ni bilo v vsakem zvoniku zelo potrebne reči — ure. Sedanjega g. župnika prva skrb bila je tedaj, pobrinoti se za dobro uro. Kar je živo želel, izpolnil je kmalu; od l. 1873. oznanjuje ura iz zvonika pridnim delavcem v okolici, kedaj je čas delo pustiti in se pripraviti k molitvi, in simkaj prišlega potnika molče spominja, kako naglo primikuje se ničevost jegovega časnega življenja k dolgi večnosti! Dne 6. februarja 1874 pripetila se je tukaj nesreča; vnelo se je namreč ne daleč od farovža stoječe malo gospodarsko poslopje in je v trenutku do tal pogorelo, in ko bi, kakor je v zimskih časih navadno, sever ostro pihal, bil bi tudi farovž, akoprem je z opeko pokrit, v nevarnosti! Kako se je bil ogenj zatrosil, ni znano. Bržčas, bil je kakšen hudobnež, kakih nikder ne manjka, kateremu je sam peklenščak roko na tako grozno delo navel! V kratkem so pobožni gosp. župniku na veselje, a sebi na čast, dali novo gospodarsko poslopje narediti.

Z dovoljenjem prč. knezoškofa lavantinskega in c. k. namestnije bil je g. J. Trampuš dne 6. januarja l. 1875. tukaj kot župnik vveden. Jemu se tedaj imamo zahvaliti, da imamo faro. Od teh dob je on vedno vso svojo pozornost na to obračal, kako bi mogel dati cerkev polepšati; in res je bil vže za to skrajni čas. Vsi štirje l. 1750 narejeni altariji bili so že čisto oglodani; istega leta narejena prižnica bila je tako slaba, da se je skoro malokateri izmed gg. duhovnikov upal na njo stopiti. G. župnik prizadeval si je na vso moč tej nedostatnosti v okom priti; in res, še istega leta bil je na levi strani v presbiteriji stoječi, sv. Antonu posvečeni altar ponovljen, stara prižnica

odstranjena in z novo nadomeščena. Za to svrho žrtvoval je največ Matjaž Lukman, posestnik v Vodrancih. Leto dni potem bil je ponovljen veliki sv. Bolfanku posvečeni altar in l. 1877 altarja posvečena sv. Janezu krstitelju in sv. Lovrencu mučeniku. Pozlatil je te altarje g. Jurij Čuček, rojen Slovenec, bivajoč v Mariboru. Dne 5. avgusta l. 1877 bila je cerkev od Njih prezvišenosti Jakoba Maksimiljana, škofa lavantinskega posvečena. Da se je cerkev olepšala, temu so pomagali osobito pobožni farani, nekaj se je vzelo iz cerkvene kase, a največ se zavoljo tega imamo zahvaliti g. Ljudevitu Kofleru, posestniku na Kogu in posebno hvaležnost smo dolžni blagi gospe Juliji vdovi Maternovi, katera je imela več let tukaj posestvo, a sedaj biva v beli Ljubljani in nam svoje podporne roke nikoli ni odtegnola, ako smo kaj potrebovali pri cerkvi ali pri šoli. Tako je delal, dela in Bog daj, da bi delal še mnogo let v prid svojih podložnih ovčic naš blagodušni pastir, kateremu še bodo pozni zanamci zavoljo njegove velike požrtvovalnosti gotovo hvaležni!

Smešničar 35. Mati pošljejo svojo hčer v prodajalnico, da bi kupila  $\frac{1}{4}$  kilo kave. Pride v prodajalnico. Jo vpraša prodajalec: kaj da bode kupila? Odgovori: „kofeta“. Prodajalec vpraša dalje: kakšnega bi rada, imamo prav fine rija kave. Dekle pa hitro odvrne: naša mati kupujejo le piskere kave! Sim. Lorgar.

## Razne stvari.

(Svitli cesar) so vsled raznih nesreč hudo zadetima srenjama: Dežno in Stopno v slov. bistriškem okraji na priprošnjo državnega njunega poslanca g. barona Goedela in g. dr. Leonharda darovali 300 fl. Bog plati!

(Štajerski deželni odbor) odkazal je 2000 fl. v podporo po toči oškodovanim srenjam.

(Sodnijski adjunkti prestavljeni so) gosp. dr. August Nemanič iz Konjic v Maribor za levo pobrezje, g. Anton Putré v Konjice in g. dr. Ludvik Vipaue v Ljutomer.

(G. Jožef Kodela) mariborski inženir in stavbar dobil je od ministerstva dovoljeno, da sme tehnične priprave delati za železnico od Poličan do Slatine ali od Grobelnega med Ponkvo in sv. Jurijem nad Šmarije v Slatino in Brežice.

(Blagor. gosp. Andrej Komelj plem. Sočebčan) c. k. stotnik izdal je 3. del svojega vojaškega „Službovnika“, ki obsega službovske vojaške zaupke za pešake in lovce. Vrli narodnjak je nemški izvirnik preložil na slovenski jezik prav izborno. Slava in hvala mu!

(Porotnice v Celji) pričnejo 20. septembra ter je zopet precej zločinov za obravnave nabranih.

(Neimenovan strahopetnik v Marburger-Zeitung) se nasaja v „Slov. Gosp.“ pa le z nevednostjo zakriva svojo jezo, da smo pojasnili nemško-liberalno gospodarstvo v okrajnem zastopu